

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-70>

Шпанко Ольга, студентка магістратури кафедри ТІМ НАОМА, науковий співробітник НХМУ (науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, в. о. завідувача кафедри ТІМ НАОМА О. І. Овчаренко)

Скульптурні серії Наталії Мудрук

Ключові слова: *Наталія Мудрук, бронзова скульптура, натюрморт, анімалістика, fêtes galantes, академічна освіта, магічний реалізм, сценографічність.*

Olga Shpanko, MA student, NAFAA, Research Fellow at NAMU (academic mentor: Associate Professor Oleksiy Ovcharenko)

Sculpture series by Natalia Mudruk

Abstract. The report presents an analysis of the peculiarities of Natalia Mudruk's creative style on the example of three sculpture series. The emphasis is placed on atypical spatial solutions, symbiosis of art types and genres while preserving a purely plastic language, a combination of realistic modeling and fantasy of images and plots.

Key words: *Natalia Mudruk, bronze sculpture, still life, animalistic genre, fêtes galantes, academic education, magic realism, scenic quality.*

Сучасна українська скульптура є явищем вельми строкатим і різностороннім. Творчі особливості окремих митців подекуди важко підпорядкувати конкретному стилю – у чому і полягає як мистецький, так і мистецтвознавчий інтерес. Це судження влучно ілюструє скульптура Наталії Мудрук (1974 р. н.), яка, спираючись на досвід академічної освіти та загальних знань про історію мистецтва, змогла розробити власну неповторну манеру. Попри плідний доробок робіт, творчість скульпторки лишається недослідженою та маловідомою.

Скульптури Н. Мудрук поєднують у собі відвертий реалізм у зображенні звичайних предметів і фантазійний елемент у особі стилізованих персонажів. Композиції насичені дрібними мініатюрними деталями, що вимагає лиття в бронзі. Враження легкого напівпрозорого нальоту патини на окремих творах створюється за рахунок нанесення живописного шару. Ці та інші особливості визначають основні характеристики творів мисткині, що найкраще відображає наповнення її сьогодні відомих серій – «Галантне століття», серія «люди-комахи», і блок порівняно великих скульптур.

«Галантне століття» наразі є єдиною завершеною серією, яка створювалася поступово і без поспіху, що визначило композиційну довершеність і врахування можливих технічних моментів. Назва «Галантне століття» є алюзією на французькі *fêtes galantes*, так звані «галантні свята», аристократичні рекреаційні, часто з еротичним підтекстом, заходи просто неба, які часто любили зображувати у живописі під аналогічною назвою за часів доби рококо. Рокайльна атмосфера відобразилася на інтерпретації костюмів персонажів. Серія примітна анімалістикою та натюрмортом. Серед зображень тварин, закомпонованими із маленькими героями,

зустрічаються хамелеон («На побачення»), ворона (Вершник»), канарка («Подружки»), пугач («Не бійся, я з тобою»), жаби («Мандрівник», «Подорож», «Фонтан достатку»). Непритаманний для скульптури жанр натюрморту повноцінно реалізується у композиціях Н. Мудрук («Натюрморт I», «Стигли плоди», «Дама з гранатом», «Фонтан достатку»), де гармонійне розташування форм і комбінація із маленькими персонажами, живописний підхід до співвідношення кольорів, ретельний відбір натури та ліпка безпосередньо з неї забезпечують цілісне сприйняття.

Задум другої серії полягає в інсектоморфній стилізації. Схильність до деталізації посилюється зі збільшенням розмірів персонажів – їхній одяг моделюється більш пластично та вільно, колись узагальнені риси набувають ознак індивідуальності. З'являється натяк на легку динаміку. Деякі сюжети торкаються казкових подій та слугують іронічними ілюстраціями дитячих творів («Нарру енд», «Муха-Цокотуха»), у дещо «дорослому» їх трактуванні. Образи стають більш чудернацькими та фантастичними («Музична мандрівка»), при цьому не втрачаючи делікатного виконання з витриманою анатомічністю та реалістичністю («Тонкі струни», «Вітер», «Прогулянка верхи»).

Тенденції до масштабності, застосування кінетичних деталей, посилення фантастичного елемента, театральності та живописних прийомів у композиції зі збереженням суто пластичної складової визначають особливості третьої групи, незакінченість творів якої не заважає їх охарактеризувати, виходячи із стилістичних і композиційних аспектів. Серед інших рис варто відзначити прагнення просторового доповнення («Алегорія Вітру», «Казанова»), сценографічні прийоми і розвиток фактору взаємодії («Загадай бажання», «На небі»), химерні образи («Сон Шекспіра», «Алегорія дощу»).

Наведений огляд демонструє еволюцію у серіях: від камерних композицій у стилі магічного реалізму до більших і розкутіших пластично, фантастичніших творів і зрештою – до великих нетипових просторових вирішень, насичених театралізованим антуражем та бізарними образами. Разом з тим, їх об'єднують витонченість моделювання, трансцендентність образів, симбіоз жанрів і видів мистецтва у композиції.

